

Kunnskapsdepartementet  
Postboks 8119 Dep  
0032 Oslo

Deres referanse:  
200606450

Vår dato:  
09. januar 2007

Vår referanse:

Vår saksbehandler:  
Silje Bårdsen  
22993700/silje@elev.no

## **Høring – Forslag til endringer i opplæringsloven og friskoleloven**

Elevorganisasjonen viser til høringsbrev mottatt 30. oktober 2006. Landsstyret behandlet denne saken i desember 2006.

Vi vil med dette avgi vår høring til Kunnskapsdepartementet.

### **Reklame i skolen**

Elevorganisasjonen registrerer med bekymring at reklame i skolen er et stadig økende problem. Vi er derfor tilfreds med at departementet foreslår å begrense dette.

Barn og unge eksponeres i dag for kommersiell påvirkning fra mange hold. Reklame i skolen har ved flere anledninger vært tema for diskusjon og Elevorganisasjonen har gjentatte ganger tatt til orde for en lovregulering. Ettersom barn og unge blir utsatt for reklame på mange områder i samfunnet, er det svært viktig at det finnes fristeder fra slik påvirkning. Opplæring av selvstendige og kritiske tenkere skjer best i et miljø fritt for eksponering av kommersielle aktører.

Det er svært viktig at skolebøker og materiell er gratis. Fra flere hold argumenteres det med at reklamefinansiering av dette vil kunne spare det offentlige for betydelige kostnader. Reklame er ment for å påvirke og skape positive assosiasjoner rundt produktet det reklameres for. Det er derfor svært uheldig at for eksempel interessene til et oljeselskap som finansierer en naturfagsbok, skal gå utover elevenes mulighet til å tilegne seg objektiv kunnskap.

Forslaget til lovtekst innebærer at hver enkelt må utøve skjønn i henhold til hva som er tillatt reklame og ikke. Vi vil fremholde at det finnes flere problemstillinger knyttet til en slik løsning. Først og fremst risikerer en svært ulik praksis på alle skoler. For å hindre dette vil det være en fornuftig løsning at det utvikles en veileder som gir nærmere forklaringer og sentrale retningslinjer om reklame, sponsing og andre salgsfremmede tiltak i skolen.

Veilederen vil være av avgjørende betydning for hvordan loven følges opp på de forskjellige skolene. Det vil være nødvendig å presisere i veilederen at graden av reklameforbud bør tilpasses elevenes alder. Likevel bør det i alle læremidler som har en pedagogisk funksjon være et totalforbud mot reklame.

Det bør deretter være opp til hver enkelt skole (etter retningslinjer gitt av veilederen) å bestemme hvorvidt undervisningsmateriale som skrivesaker og kladdebøker kan inneholde reklame og profilering.

### **Innføring av en bestemmelse i opplæringsloven om godkjenning av videregående skoler basert på bilaterale mellomstatlige avtaler**

Elevorganisasjonen er positiv til bilaterale mellomstatlige avtaler for grunnopplæringen. Ikke alle elever passer inn i den offentlige videregående skolen og det er derfor svært viktig at internasjonale skoler som følge av bilaterale avtaler sikres forsvarlig drift.

Et viktig prinsipp i norsk utdanningspolitikk har vært at alle skal ha mulighet til å velge den utdanningen en ønsker, uavhengig av økonomisk bakgrunn. Dette gjelder også skoler som er bygger på bilaterale mellomstatlige avtaler. Elevorganisasjonen mener derfor at disse skolene må finansieres tilsvarende ny privatskolelov. En slik politikk vil sikre større grad av valgmuligheter og økt mangfold i elevgrunnlaget.

Prinsipielt mener Elevorganisasjonen at alle private skoler som kan sies å være et utpreget alternativ til den offentlige skolen bør fullfinansieres av staten.

Internasjonale skoler har ofte elever fra svært mange nasjoner. Dette kommer blant annet til uttrykk i forskjellige kulturer, språk, utdanning og tilknytning til samfunn og arbeidsliv. Elevene har med andre ord forskjellig utgangspunkt for integrering i det norske samfunnet og ulike utfordringer knyttet til tilegnelse av norsk språk og kultur. Selv om en del elever ved slike skoler har sin naturlige tilknytning til andre land, er det viktig at en har en bevisst holdning til integreringsspørsmål, både under og ved endt skolegang.

Derfor er det svært viktig at det også sikres god norskundervisning på disse skolene. Elevorganisasjonen finner det vanskelig å se hvordan elever som ikke har hatt opplæring i språket norsk kan ha samme mulighet i det norske samfunnet og arbeidslivet som elever som har fulgt norsk videregående opplæring.

### **Innføring av en bestemmelse i opplæringsloven om kollektiv ulykkesforsikring**

Elevorganisasjonen er svært positiv til at departementet ønsker å rydde opp i regelverket som omhandler forsikring av elever i skoletiden.

Vi fremholder viktigheten av at disse ordningene er nasjonale. Prinsippet om likebehandling har alltid stått svært sentralt i den norske skolen. Det skal ikke være tryggere å gå på en skole i et fylke enn en skole i et annet. En nasjonal bestemmelse vil sikre at alle tegner ulykkesforsikring for elever i kommunale og fylkeskommunale skoler.

I lovforslaget er det presisert at lærlinger er beskyttet mot yrkesskader etter arbeidsmiljøbestemmelsene. Det står derimot ingenting om trygghet for elever som får yrkesskader på skolen.

Elevorganisasjonen ser det som negativt at elever som får en eventuell yrkesskade skal falle utenom denne ordningen. Flere elever har utviklet rygg- og nakkeplager som en direkte følge av ikke tilpasset arbeidsplass (pult og stol), og asbestskader eller astma som en følge av skolebygg i for dårlig stand.

I disse tilfellene har skolene brutt elevenes arbeidsmiljølov, og elevene har lidd plager, ofte langvarige, som et resultat av dette. Alle elever har krav på et trygt og helsefremmende skolemiljø. Elevene trenger som en naturlig konsekvens av dette også en garanti for støtteordninger dersom det er påviselig at arbeidsmiljøet har fått alvorlige konsekvenser for elevene.

Vi ønsker lykke til med den videre behandlingen.

Med vennlig hilsen

Silje Bårdsen  
saksbehandler

Katrine Heldor Paulsen  
saksbehandler